

Четверта Азіатсько-Тихоокеанська олімпіада з лінгвістики

10 — 24 квітня 2022 року

Умови задач

- Дотримуйтесь інструкцій старшого по кімнаті.
- Змагання триває 5 годин. Комплект завдань складається з 5 задач на 7 сторінках. Ви можете розв'язувати задачі у довільному порядку.
- Під час туру заборонено користуватися електронними пристроями, паперовими носіями та іншими зовнішніми джерелами інформації.
- У разі появи питань щодо умов задач підніміть руку та спитайте у старшого по кімнаті. Перед тим як відповісти, старший по кімнаті порадиться з журі.
- Правила написання роботи:
 - Не переписуйте умов задач.
 - Пишіть розв'язок кожної задачі на окремому аркуші або аркушах.
 - Використовуйте лише один бік аркуша.
 - На кожному аркуші вказуйте своє ім'я, номер задачі, а також номер аркуша в межах задачі та загальну кількість аркушів для даної задачі. Наприклад:

Ім'я	...	Ім'я	...	Ім'я	...
Задача №	5	Задача №	5	Задача №	5
Аркуш №	1 / 3	Аркуш №	2 / 3	Аркуш №	3 / 3

(Перший, другий і третій аркуші з трьох для п'ятої задачі.)

В іншому разі ваша робота або її частина можуть загубитися.

- Якщо в задачі не сказано інакше, то слід описувати усі виявлені вами правила чи закономірності. В іншому разі ваш розв'язок буде оцінено лише частковим балом.

Умови задач слід тримати в таємниці, поки вони не будуть опубліковані на офіційному сайті APLO: <https://aplo.asia>. Не розголошуйте і не обговорюйте задач онлайн до моменту їх публікації.

Задача 1 (20 балів). Подано речення мовою панара та їхні переклади українською:

fêsāw jysy	Квасоля стигла.
īkôrākritira jymēkuarāpio	Два кавуни теплі.
mōsy jysyriā	Кукурудза виросла.
mara jyrāprā	Він розфарбований.
prīra kamērāpio	Двоє дітей будуть хворими.
nākōwsia jykuatē	Апельсин впає.
īkjē hē rikukâ kwati	Я порізав інажу.
ka hē kamēkâ yōritira	Ти порізав двох кайтіту.
īkjērā karimēasa	Ми двоє вкусимо тебе.
prīrā timēramēsa	Двоє дітей вкусили нас двох.
yōriti hē tisysa mōsy	Кайтіту вкусив кукурудзу.
ka hē kakasytōpy fêsāw	Ти купиш квасолю.
īkjērā karimēakâ	Ми двоє поріжемо тебе.
mara hē katikuasa īkôrākriti	Він вкусить кавун.
kara jyamētē	(1)
piutī jykua	(2)
karā kamēsysa kiorīpê	(3)
_____ (4)	Вони двоє купили інажу.
_____ (5)	Дитина порізала рис.
_____ (6)	Дві кукурудзи червоні.
_____ (7)	Кайтіту вкусив два геніпапи.
_____ (8)	Я виросту.

Заповніть пропуски (1–8).

△ Мова панара належить до мовної родини макро-же. Нею говорить близько 500 осіб у бразильських штатах Мату-Гросу та Пара.

Одним з головних звичаїв народу панара є розпис по тілу, який зазвичай роблять з використанням екстракту плодів дерева анато, які мають яскраве червоне забарвлення.

Інажа — це вид кокосів. Геніпан (див. рисунок) — це плід дерева геніпа (*Genipa americana*). Кайтіту — це вид диких кабанів.

â, ê, ô і у позначають голосні. Тильда над голосною (наприклад, в ã) позначає носову вимову.

геніпапи

— Жуан Енріке Фонтес

Задача 2 (20 балів). Подано слова мови гуахіро та їхні переклади українською:

we'mia	наш перекус	na'paʔa	їхня поверхня
hi'hijou	ваш візит	nu'satʃiralu	його корова
'no:ʔuliwoʔu	{ його нащадок їхній нащадок	wa'ʃija:ʃi	наш вітчим
wa'hapki:	наша лялька	teʔe'h'u	мій аромат
'pe:ʔiraka	твій заступник	no'huja:la	їхній борг
ni'peʔe	його ліва рука	'neiʃa:su	їхня мачуха
'nu:ʃu	його бабуся	pu'ʃoʔo	твій вузол
taʔu'nu:	мій ворог	pu'tuhuna	твоя балка
ta'ʃunu:	моя молодша сестра	teʔi'ruku	моє м'ясо
		wa'sula	наше сухожилля

(а) Вкажіть наголоси в таких словах:

nemeʔerainpala	їхнє посміховисько	waseʔeruʔu	наша половина
tososo	моя легеня	nepihana	їхній шум
haʔalain	ваша брехня	pu:li:hana	твоє намисто
numuliala	його страждання	huʃeʔin	ваша тканина
hwtouta	ваша шкіра	no:ʔui	{ його шина їхня шина

(b) Нижче подано ще кілька слів мови гуахіро:

pu'mane:	твоя доброта	hehe'ru	ваша мотузка
wu'satʃiralu	наша корова	to'noʔu	мій дизайн

Серед цих чотирьох слів два записані правильно, а в кожному з решти двох міститься по одній помилці. Виправте ці помилки.

(c) Перекладіть українською:

1. **pimia**
2. **huʃija:ʃi**
3. **touʃu**
4. **naʔalain**
5. **namuliala**

Одне зі слів 1—5 має два варіанти перекладу.

(d) Перекладіть мовою гуахіро та вкажіть наголос:

6. *наш заступник*
7. *їхня шкіра*
8. *його мачуха*
9. *моя ліва рука*
10. *моє намисто*
11. *ваша молодша сестра*

△ Мова гуахіро належить до аравацької мовної родини. Нею говорить близько 420 000 осіб у Венесуелі та Колумбії.

ʔ позначає гортанне зімкнення — звук між двома *o* в *o-ou*. **u** вимовляється подібно до **u**, але з розкритими губами. Символ ' показує, що наступний склад наголошений.

— Влад А. Някшу

Задача 3 (20 балів). Подано речення мовою жаравара та їхні переклади українською:

1. okaki jomee katomaro	<i>Моя бабуся билася з ягуаром.</i>
2. okiti jaka nebona	<i>Мій дідусь збирається йти.</i>
3. okomi jaka naro	<i>Моя матір йшла.</i>
4. maki fana siba neri	<i>Чоловік знайшов жінку.</i>
5. tikatao tiwa hijareri	<i>Твій син говорив з тобою.</i>
6. maki tera kakatomehibona	<i>Чоловік збирається подивитися на вас.</i>
7. kerewe jifari kaba	<i>Лінивець їсть банан.</i>
8. sami owataro	<i>Я схопив ананас.</i>
9. okatao bijo karawato	<i>Мій син чекає на коату.</i>

(a) Перекладіть українською:

10. **maki kerewe kabe**
11. **jomee tikatao katomeri**
12. **fana okaki hijara**
13. **okatao sami kabehibona**

Деякі склади у словах мови жаравара наголошені. Нижче подано ще кілька речень мовою жаравара разом із перекладами українською. У них наголошені склади позначено рисою над голосною (наприклад, **á**).

14. okóbi keréwe kíjohíri	<i>Мій батько переслідував лінивця.</i>
15. tikóto méra kárawátoháro	<i>Твоя донька чекала на них.</i>
16. tíwa síba onáhabóne	<i>Я збираюся знайти тебе.</i>
17. méra tíhijáraháro	<i>Ти говорив з ними.</i>
18. bíjo ówa wátehíri	<i>Коата схопила мене.</i>
19. okómi ówa kakátomáhabóne	<i>Моя матір збирається подивитися на мене.</i>
20. jifári okábabóne	<i>Я збираюся їсти банан.</i>

(b) Перекладіть мовою жаравара та позначте наголошені склади:

21. *Ти йшов.*
22. *Я подивився на вас.*
23. *Лінивець збирається схопити мене.*
24. *Коата збирається битися з ними.*

△ Жаравара є діалектом мови маді, яка належить до араванської мовної родини. Нею говорить близько 170 осіб у бразильському штаті Амазонас.

Коата — це вид мавп, що мешкає у дощових лісах Центральної та Південної Америки.

— Ча Ходжу, Ян Джсейон

Задача 4 (20 балів). Подано числа, записані мовою нколмпу:

- 1 aempy
- 8 ynaoaempy ptae
- 17 tamp tarwmpao
- 21 ylla ntamnao
- 35 tamp ptae wramaekr
- 64 eser wramaekr ptae
- 167 tamp ntamnao ptae eser
- 294 tarwmpao ptae ptae ynaoaempy
- 504 tarwmpao ynaoaempy ptae ynaoaempy

(a) Два з поданих вище чисел мовою нколмпу насправді можуть бути інтерпретовані у два різні способи, з яких вам подано лише один.

- Що це за числа?
- Які альтернативні значення вони мають?

(b) Нижче подано рівності, записані мовою нколмпу. Всі числа у рівностях є цілими та додатними.

$$[1] \text{ tamp ptae wramaekr ptae tamp} - \text{ eser ntamnao} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ (A)}$$

$$[2] \text{ ylla ptae ylla} + \underline{\hspace{2cm}} \text{ (B)} = \text{ tarwmpao}$$

$$[3] \text{ ntamnao ptae} \times \text{ eser wramaekr} = \text{ ntamnao ntamnao} + \underline{\hspace{2cm}} \text{ (C)}$$

Заповніть пропуски (A–C) та запишіть рівності цифрами.

$$\triangle (C) < 200$$

(c) Вкажіть усі можливі інтерпретації такого числа:

tarwmpao ylla ptae

\triangle Мова нколмпу належить до мовної родини ям. Нею говорить близько 100 осіб у провінції Папуа в Індонезії. — Ван Джихун, Кім Мін'ю

Решту цієї сторінки навмисне залишено порожньою.

Задача 5 (20 балів). Для речень 1—5 мовою міскіто подано всі можливі переклади українською:

1. ai kaiki banghwras kaisma	→ Ви не бачитимете мене. → Ви не бачитимете нас(1+3).
2. yawan man nani playkam kaikisa	→ Ми(1+2) бачимо ваш стовп.
3. pulisna	→ Я граю. → Ми(1+3) граємо.
4. yawan ini banghwaisa	→ Ми(1+2) плакатимемо.
5. araskam playa prukisa	→ Твій кінь б'є стовп. → Ваш кінь б'є стовп.

Для речень 6—8 мовою міскіто подано деякі або всі можливі переклади українською:

6. batana piakras	→ Я не готую їсир. → Ви не готуватимете їсир.
7. yang araski wan prukisa	→ Мій кінь б'є нас(1+2).
8. aibipka pliki banghwaisna	→ Ми(1+3) шукатимемо його корову. → Ми(1+3) шукатимемо їхню корову.

Для українських речень 9—11 подано деякі або всі можливі переклади мовою міскіто:

9. Ви готуєте його змію.	→ man nani aipyutka piaki banghwisma → aipyutka piaki banghwisma → witin aipyutka piakisma
10. Вони не плачуть.	→ witin nani ini banghwras → witin nani ini banghwras sa → inras sa
11. Ти шукатимеш наш(1+2) стовп.	→ man wanplayka plikaisma

Для українських речень 12—13 подано всі можливі переклади мовою міскіто:

12. Він ненавидить вас.	→ mai kulkisa → witin mai kulkisa
13. Ми(1+3) битимемо його.	→ prukaisna → yang nani prukaisna → pruki banghwaisna → yang nani pruki banghwaisna

(продовження див. на наступній сторінці)

(a) Перекладіть українською в усі можливі способи:

14. **man wanaraska piakras sma**
15. **witin aiaraska kaikaisa**
16. **pyuta kulki banghwras kaisa**

(b) Для кожного з поданих нижче українських речень запишіть усі переклади мовою міскіто, що містять слово, вказане у дужках:

17. *Я не шукаю тебе.* (yang)
18. *Ми⁽¹⁺³⁾ не бачитимемо їх.* (nani)
19. *Ми⁽¹⁺²⁾ ненавидітимемо вашу змію.* (man)
20. *Ви б'єте наш⁽¹⁺²⁾ жир.* (yawan)

△ Мова міскіто належить до місумальпської мовної родини. Нею говорить близько 700 000 осіб на східних узбережжях Гондурасу та Нікарагуа.

Ми⁽¹⁺²⁾ = ви і я; Ми⁽¹⁺³⁾ = вони і я.

— Ван Чичун, Влад А. Някшу (консультант: Елмор Вуд)

Відповідальний редактор:

- Влад А. Някшу

Редактори:

- Ван Чичун
- Генрі Ву
- Шинджині Гош
- Кім Мінгю (технічний редактор)
- Цуйоші Кобаяші
- Таміла Краштан
- Льов Юян
- Казуне Саго
- Ча Ходжу
- Ян Джейон

Текст українською:

- Таміла Краштан

Над задачами також працювали:

- Ван Джихун
- Жуан Енріке Фонтес

Бажаємо успіхів!